

LIETUVIŲ
AIDAS
BRAZILIJOJ
JORNAL LITHUANO ECHO.

Ne-partinis lietuvių laikraštis
Semanao Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 200000
Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Moó'ca, 309

Ne-partinis lietuvių laikraštis
Semanao Lithuano Independente
Redaguojama
A. GUTPAUS
Redakcijos ir Administracijos adresas
S. PAULO R. da Moó'ca, 309

8-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1937 m. Birželio—Junho 5 d.

Nr. 23 (365)

Šia savaitė Europoj vos nekilo pasaulinis karas

Armando Salles Oliveira, Demokratijos kandidatas i prezidentus

Brazilijos Demokratai už Armando Salles

Buvęs S. Paulo gubernatorius Dr. Armando de Salles Oliveira, kuris išstatytas yra į respublikos prezidentus, sutinka beveik visoje šalyje vis daugiau simpatijų. Visa Brazilijos spauda pažymi, kad Armando de Salles Oliveira yra demokratiškas Brazilijos sluoksnių kandidatas į prezidentus, kuris esą neabėjojama bus išrinktas į prezidentus ir sustiprinus šalyje demokratijos idėją.

Naujas teisingumo ministeris

Teisingumo ministeriu yra paskirtas Macedo Soares, buvęs užsienio reikalų ministeriu. Teisingumo ministerija buvo laikinai pavesta darbo ministeriui Magalhães, kuris neseniai buvo puolamas už komunizmą.

Suareštavo 4 turistinius lėktuvus

Rio de Janeiro mieste yra Komerciniai Lenkų—Brazilų Rūmai, kurie įsigijo Lenkijoje 4 lėktuvus. Kaip tik tie lėktuvai tapo atgabenti į Rio uostą, jie tapo paimti karo aviacijos žinion.

Nenori įsileisti beraščių

Iš Portugalijos atvyko su kitais emigrantais ir tūlas Marcelino Rodrigues, kuris yra beraštis. Imigracijos departamentas, remdamasi Konstitucija, jam uždraudė išlipti iš laivo.

Karo stovio terminas baigiasi

Kitą mėnesį baigsis karo stovio terminas. Spaudoje eina spekuliacijos, kad valdžia darys su karo stoviu, ar jį paliks, ar panaikins. Tuo reikala žurnalistai teiravosi net pas naują teisingumo ministerį. Dėl karo stovio dar nėra aiškių žinių.

— Chicagoj įvyko dideli darbininkų susirėmimai su policija. Riušėse tapo sušaudyti 4 ir sužaišta 60 darbininkai.

Atsistatydino Japonijos vyriausybę

Šiomis dienomis buvo priverstas atsistatydinti Japonijos ministerių piram. Hayashi, kuris nelabai norėjo skaitytis su parlamentu, kurin pateko daug socialistų. Hayashi grasino parlamentui paleidimu, bet tuo tarpu jis pats buvo priverstas išeiti iš valdžios.

Rado didelius lobius

Madride viename turtuolio name, kuris gyvena pas sukilėlius, policija padarė krata, ir rado labai didelius lobius: aukso, sidabro ir kitų brangenybių.

Ex-karalius jau apaivede

Anglijos eks-karalius Eduardas VIII, birželio 2 dieną apsivedė su savo mylima gyvenašle Simpson.
— Mirė dar du vokiečių jūrininkai sužaišti ant laivo "Deutschland". Viso mirusių 26 jūrininkai.

2 mėnesiai kaip ima Bilbao

Žuvo sukilėliu gen. Mola

Europa jau stovėjo ant karo slenkscio

Pabaigoje pereitos savaitės, dėl Ispanijoje vykstančio karo, vos nekilo visuotinis Europos konfliktas, kuris bemaž ko būtų nesulėpusios Europos karu. Prie Majorco salos, Palmos mieste, vyriausybininkai apšaudė italių karo laivus ir užmušė 6 jūrų karininkus. O stovėjęs vokiečių karo laivas "Admiral Scheer" prie Ibiza uosto Balearų salose apšaudė vyriausybininkų orlaivius. Tie orlaiukai nelaukdami, pradėjo iš lėktuvų bombarduoti italių vokiečių laivą ir 4 didelės bombos nukrito tiesiai ant vokiečių galvų. Laivas tapo aplaužytas ir vokiečių jūrininkų užmušta. Sužinojusi apie tai Vokietija, pakėlė baisiausią lormą. Pereito šeštadienio visa Vokietijos spauda šaukė šaukė, kad Vokietijos vyriausybė tuč tuojau darytų žygius ir suvaldytų "raudonosios Maskvos komunistus." Vokietijos vyriausybė tuojau pasiektė milžinišką karo laivą "Deutschland" prie Almeria Ispanijos vyriausybininkų uosto ir pradėjo iš armotų griauti vyriausybininkų uostą ir žudyti miesto gyventojus. Vyriausybininkai matydami tokį vokiečių baisų darbą, paleido keletą lėk-

tuvių virš laivo "Deutschland", kurie pradėjo mesti bombas ant to laivo. Įvyko tiesiog visiškas karas tarp vokiečių ir ispanų. "Deutschland" neatlaidė ir turėjo nešintis į Gibraltarą. Vokiečių jūrininkų ant laivo žuvo 24, o apie 60 sužaištų. Laivas taip pat apgadintas gerokai. Kuomet įvyko tas konfliktas tarp vokiečių ir ispanų vyriausybininkų, kitų valstybių karo laivai jau buvo paruošti. Bet konfliktas tuo ir baigėsi: vyriausybininkų uostas Almeria tapo sugriautas, o vokiečių laivas "Deutschland" sudaužytas turėjo bėgti su negyvais ir sužeistais jūrininkais. Vokietija kaip sužinojo, kad jos laivas tapo sumuštas, paskelbė gėdula ir pranešė Tautų Sągajai, kad Almeria uosto bombardavimas buvo kerstas už laivo "Admiral Scheer" sudaužymo ir laiko konfliktą baigta, jei vyriausybininkai nebebombarduos jos laivų. Taigi pereitos savaitės pradžioj buvo labai pavojingas momentas Europai. Vis dėl to vyriausybininkai parodė nemaža drąsos ir sulapų vokiečius, nors vokiečiai ir jų uostą apgriovė ir keletą žmonių užmušė.

"Bilbau paimsim kada tik norėsime", -- pasakė Mola

Jau lygiai du mėnesiai, kaip vyksta žiaurus karas Baskijoje ir sukilėliai veržiasi prie sostinės Bilbau. Nors sukilėliai dėjo visas pastangas užimti Baskiją ir paimti jį sostinę, bet katalikai baskai atkakliai laikosi ir pasiryžę atlaikyti generolo Mola vedamus italus ir maurus. Žurnalistų paklaustas, gen. Mola atsakė: "Bilbau paimsim, kada tik norėsime". Ir šiomis dienomis sukilėliai ruošėsi dide-

Kaip zuvo sukilėliu vadas Mola

Baigiant ruošti laikraštį spaudai, atėjo žinia iš Ispanijos apie vieno Ispanijos sukilėlių vado gen. Mola mirtį. Pranešimas sako, kad birželio 3 d. apie 8 val. vakaro, gen. Mola su trimis savo adiutantais pulkininku, Posa gen. štabo viršininku Semeo, kapitonu Chamoro ir sergentu Barrado skraidė lėktuvu apžiūrėdami Baskų frontą, kaip jų lėktuvas atsidūręs į kalną ir šypuliais nukrito kalno pašlaitėn. Visi važiuosieji vadai žuvo. Gen. Mola buvo sumaišytas į mėsos gniužulį. Pažino jį tik iš generoliškos uniformos ir dokumentų. Toji katastrofa, mirtinas sukilėliams smūgis. Katalikai baskai sako, kad Molą nubaudė Dievas už katalikų baskų žudymą ir bažnyčių griovimą.

Gen. Mola ir gen. Franco vyriausieji Ispanijos sukilimo vadai. Mola vadovavo sukilėlius Madrido fronte ir

liam mūšui dėl Bilbau paėmimo. Bet "blogas oras" sukilėlius sulaukė ir Bilbau dar liko nepaimtas. Pranešimai sako, kad dabar jau puolimus daro baskai. Kituose frontuose taip pat eina smarkūs mūšiai, ypač Guadalarama kalnuose. Pranešimų žiniomis esą sukilėliai laimi. Bet vis dėlto didelių pasikeitimų nė viename fronte nėra.

visą šiaurės Ispaniją. Kadangi laikraštis jau beveik buvo baigtas, kaip gavome tą žinią, tai plačiau apie tai nebegalėjome parašyti. Kita savaitė.

Kuboj amnestija

Kubos parlamentas priėmė įstatymą suteikdamas amnestiją visiems politiniams prasikaltėliams. Amnestuotas tapo taip pat ir buvęs Kubos diktatorius Machado ir apie 40 buvusių jo ministerių. Atrodo, kad Kuba vėl eina prie machadžiškos diktatūros.

Nutarė atšaukt kareivius

Tautų Sągajai nutarė, kad būtų atšaukti visi sveitųjų valstybių kareiviai iš Ispanijos. Tas Tautų Sągajai nutarimas padarytas dėl to, kad atstovai turėtų ką kalbėti suvažiuavę Zenevon. Tautų Sągajai šia diena jokios reikšmės neturi.

Nuteisė kunigus už ištvirkavimą

Vokietijos teisinis nuteisė 4 katalikų kunigus už ištvirkavimą su mažais vaikais. Kunigams bausmės siekia iki 4 metų kalėjimo.

— Santykiai tarp Vokietijos ir Vatikano blogėja, pasklydę gandai, kad Hitleris nutraukė santykius su popiežium.

— Italijon tapo pargabenta 500 italių kareivių sužaištų Ispanijos kare. Ispanijoje labai daug žuvo italionų.

Nusižudė karo komisaras

Maskvos laikraščiai paskelbė keturių eilučių žinutę, kad nusižudė Sov. Rusijos karo komisaras Gamarniek, kuris buvo artimas maršalo Tuchačevskio ir Vorosilovo draugas. Gamarniek buvo senas bolševikas, 43 metų amžiaus, turėjo didelį pasitikėjimą raudonoj armijoje. Nusižudymo priežastys nežinomos.

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

Vanda Jasses, B. Dunca, F. Miškinis, K. Jablonskis, Jn. Tamašauskas, A. Jurevičius, N. Ragaišis, K. Mačiulaitis, D. Vanags, St. Pumputis, Z. Genys, Jn. Pagirys, J. Vigelis, V. Saldzevičius, M. Vaidotas, St. Miksucas, E. Miškinis, Jn. Guttelevis, Jg. Labucis, Petrus Kalvaitis—brolio adresas, Viktoras Šlapkauskas—sūnus—metrikai.

DR. M. FUCS

Gydytojas - Operatorius - Akuseris - Moteru ir viduriu ligos

Dra. Feiga Fucs
Vaiku ligos

Dra. Beila Fucs
Moteru ligos ir akuserija

Gydymas elektra, Diathermia, Ultravioletiniai spinduliai

Nuo 9 iki 12 v. ir nuo 1 iki 9 v. v.

Konsultorija: Rua da Moó'ca, 512 F. sobr.

Neturtingiems apžiūrėjimas už dyką.

Apžvalga

F. Nitti apie Ispanijos kara

Prostitucija Francuzijoje

AR VERTA LIETUVIUI GIRTIS LIETUVOS PRAEITIMI?

Lietuviški patriotai mėgsta girtis "garbinga Lietuvos praeitimi" ir ja didžiuliais. Dažnai galima užtikti ir svetimoje spaudoje pasigirimų apie "didžiąją Lietuvą".

Vioname anglų laikrašty, matyt, kokio didelio lietuviško patrifoto, idėtas straipsnys, kur tas patriotas gyriasi anglams, kad prieš kokius 500 metų Lietuva buvo labai galinga ir plačiausia šalis Europoje. Jos rubežiai siekė nuo Baltijos jūros šiaurėje iki Jodosios jūros pietuose.

Tai taip mūsų patriotai gyriasi svetimiems, kokia buvo didelė ir galinga Lietuva prieš penkis simtus metų. Jie nori pavaizduoti senovės Lietuvą gražiausioje šviesoje. Bet "Keleivis" va ką sako tokiem patriotam, kurie žiūri į senovę:

"Bet jie neapsižiūrėjo, kad keldami praeitį, jie žemina dabartį. Nes jeigu didžiausi Europos šalis nusmuko iki mažiauos, tai reikšia, kad ji nemokėjo gyventi ir kovoti už savo būvį.

"Kitos šaly, buvusios nedidelės ir silpnos, per 500 metų išaugo į milžinus, o iš didelės ir galingos Lietuvos beliko tik šėšėlis! Jeigu Rusijos revoliucija nebūtų Lietuva iš grabo prikėlus, tai šiandien jos ir šėšėlio nebūtų buvę. Tat neverta mūsų patriotams ir reklamuoti Lietuvos praeitį, kaip liūdnai pasibaigę jos didumas."

Zinoma, čia ne lietuvių liaudies kaltė. Čia kalti buvo Lietuvos ponai, kurie tik latravo, lošė kortomis, jodinėjo žmonių sprandais ir pivėsi tarp savęs. Betgi mūsų patriotai girdamiesi Lietuvos senove, šito fakto svetimačiams nepasako. Jie nepasako, kad Lietuvą pražudė "tautos vadai".

Iš to matosi, kad girtis didinga Lietuvos senove visai neverta. Jeigu Lietuva būtų buvusi maža ir silpna valstybė ir šiandien būtų galinga, tai būtų pagrindu ir girtis. Bet kuomet ji buvo galingiausia Europoje, o šiandien ji nusmukusi iki mažiausios, tai sarmata apie tai žir pasisakyti, nes kiekvienas svetimtautis iš lietuviško patrioto štekio pasigyrimo nusijuoks ir padarys išvadą: Jai taip, tai Lietuva eina prie visiško išnykimo.

XX AMŽIUS APIE BRAZILIJA

Kauno išėinantis dienraštis "XX Amžius" paskelbė tu laisukus iš Brazilijos, kuriuose trumpai apibūdintas Brazilijos lietuvių gyvenimas.

Tuose laisukuose iškelti visi mūsų kolonijos nenormalumai, arba kolonijos visų blygybių bacilos, kurios ugdo "lietuviški namai" ir Majaus vadovaujama lietuvių Sga Brazilijoje. Laiskų autorius informuoja Lietuvos visuomenę, kad Brazilijos lietuvių bendrais kolonijos reikalais visuomet randa bendrą kalbą, tik lietuviškam kolonijos bendradarbiavimui visuomet priešinasi ir net jam trukdo vystytis lietuvių Sąjunga Brazilijoje.

Sitokia informacija Lietuvai labai teisinga, nes tai yra faktas, dėl kurio pasipyktinę yra visa organizuota lietuvių kolonija ir prieš tokį lietuvių S-gos Brazilijoje elgesį, yra išėšusi atatinamą rezoliuciją.

Laiskų autorius kun. P. Ragazinskas palie ir kitus klausimus, būtent, kaip sėjama disorganizacija "lietuviškų namų" ponų organizacijų tarpe, ydant jas sugriauti ar bent joms pakenkti. Tai vis neginčijami faktai, skaudžiai atsiliepia į mūsų kolonijos vystymąsi.

Reiktų dažniau informuoti Lietuvą ir per Lietuvos spaudą kelti lietuvių kolonijos žaidus, daromas Lietu-S-gos Brazilijoje. Kuomet bus teisingai informuota, tai ir Kaunas neliks kurčias ir atkreips savo dėmesį į tai, kas pas mus kolonijoje blogo darosi.

Buvęs Italijos ministeris pirminkas, socialogas F. Nitti savo straipsniu "Pavojai tikrieji ir pavojai fiktyvus", kuris tilpo "Estade", į skutus sumusą tų rėkėnių "argumentus", kurie taip šaukia, kad Ispanijai grėšia bolševizmo pavojus.

F. Nitti sako, kad Ispanijoje bolševizmo pavojus yra labai įsivaizduotas ir labai perdėtas, kurie didina dar didesnį pasauliui pavojų — tai nacionalizmas, kuris siekia užkurti pasauliui gaisrą, tikslu užgrobti svetimas žemes, praplėsti savo rubežius. Kaip tik apie bolševizmo pavojų šaukia daugiausia agresingiausia pasauly valstybė — nacių Vokietija, kuri kiekviename judėjime mato bolševizmo ranką, kad po bolševizmo pretekstu daryti savo karines ekspedicijas svetimų žemių užgrobumui.

Autorius neneigia, kad Ispanijoje yra ir bolševikų ranka, bet ji nėra tiek pavojinga, kaip pavojingas yra nacionalizmo pavėjus, kurį gimdo fašistinės diktatūros. Ispanija nėra bolševizmo auka, ji kenčia nuo dar didesnės anarchijos, kuri yra biauriasios formos anarchija — tai generolo Franco anarchija.

"Ispanija šiandien paversta gridvėsiais iš generolo Franco pusės, kuris turi apie 100.000 svetimšalių." Kas kalba apie bolševizmo pavojų Ispanijoje, — sako Nitti, — yra ignorantas, nežino tikros tarptautinės padėties. Bolševizmas yra tautinis rusų fenomenas, caristinės Rusijos valdymo formos įtasa su visomis panašiai žiaurėmis formomis. Dėl to jie negali rasti sau dirvos civilizuotų kraštų visuomenėj. Pasaulis turi daugiau atkreipti dėmesį į tą pavojų, kuris darosi vis baisnesnis — tai nacionalizmo pavojus. Jeigu pripažįstamas bolševizmo pavojus, tai nereikia ignoruoti nacionalizmo pavojaus, kurį vienodai popiežius yra pamerkęs — tiek bolševizma, tiek vokišką nacionalizmą.

Kalbėti apie Ispanijoje bolševizmo pavojų, kuomet jo nėra, reiškia podėti dar didesniam pavojum stumti ir įsivaizduoti, kad kiekvienas masių judėjimas reiškia bolševizmą, yra iliuzija. Dėl to šaukimas apie Ispanijos bolševizmą — yra tokia pat iliuzija. O ke tas iliuzijas skleidžia, turi savo tikslus: sunaikinti demokratiją, užgrobti svetimas žemes, sukurti pasaulinį karą.

SOVIETŲ SAJUNGOJ NEAIŠKU

Sovietų Sąjungoje ir toliau vyksta smarkus stalinizmo "savokų" keitimas ir vakarykščių vadų "marinimas". Neseniai suimtas buvęs vidaus reikalų komisaras ir igarsėjęs G.P.U. šefas Henrikas Jagoda (Jahud). Zmogus, kurio bijojo per 160 milijonų žmonių.

Ne tik grynai politiniame gyvenime vyksta atmainos, vyksta ir sovietiskam mokslui ir sovietiskoj literatūroj. Štai, "Za Komunističeskoje Prosvieščenie" skiltyse prof. Pistrate prisipažįsta, kad jo knygoj apie pedagogiką pilna "klaidų" (6 metus ši knyga buvo pati geroji ir geroji ir mokslingiausia S. Sąjungos mokytojams žinių versmė). Rašytojas Pilniak (autorius apysakų apie "piatilietkas") irgi prisipažino senaisiais "klaidiniais" skaitytojais, buvęs Trockio įtakoje. Staliniškos literatūros teoretikas Aurbachas įmaišytas į Jagodos išėikvojimus.

Apskritai, "mainos rūbai margo svieto". Juromo laikraščių pastebi, kad Stalinas, taip žiauriai ir griežtai kovodamas su senaisiais bolševikais ir pasižymėjusiais komunistais, jau tiškai įeiti į Mussolinio ir Hitlerio antikomunistinį frontą.

KAIP TAUTININKU SULAS VOGĖ PINIGUS

Balandžio 3 d. Kauno apygardos teismas sprendė buvusio Kauno pašto muitinės skyriaus vedėjo Antano Jonučio bylą.

Jonutis buvo kaltinamas tuo, kad 1935 m. balandžio 1 dieną pavogęs 10,000 rusų aukso rublių, kurie buvo siunčiami iš Amsterdamo ūkio bankui Kaune, ir kad tų pačių metų rugpiūčio 17—19 pavogęs 10,000 reismarkų, kurias tas pats Amsterdamo bankas siuntęs į Panemunės "Creditrein" banką.

Pradžioj Jonutis gynė ir visai išsiaukinėjo, bet vėliau tardomas prisipažino apsigovęs. Be to, Jonutis, varomas kalėjiman, pasakė, kad jis turis 70,000 litų. Kai Jonutis buvo paklaustas, kur tie pinigai yra padėti, tai jis atsakė: "Pajieškokite!"

Anksčiau gyventame Jonučio bute buvo padaryta krata ir malkų sandėlyje, žemėje, rasta poliruotas asotis, kuriame turėję būt paslėpti aukso rubliai. Pas Jonutį dar rasta ir 3,500 reismarkų.

Iš bylos duomenų matyt, kad Jonutis algos gaudavo 306 litų per mėnesį, bet 103 litai iš jo algos budavo išskaitoma skoloms mokėti, tačiau tą laikotarpį, kai dingo pinigai, Jonutis plačiai gyvenęs, nuomavęs butą už 250 litų ir per trumpą laiką išėides per 4,000 litų.

Išnagrinėjęs bylos aplinkybes, prokuroras prašo teismą Jonutį nubauti 6 metais sunkiųjų darbų kalėjimo. Tardant jis buvęs labai varginamas ir, norėdamas kad greičiau tas baigtųsi — neva prisipažinęs. Bet iš tikrųjų jis esąs nekaltas ir prašo teismą jį išėeisinti.

Teismas paskelbė rezoliuciją. Jonutis pripažintas kaltu ir nubautas 4 metais sunkiųjų darbų kalėjimo.

Daug miršta Lietuvoje vaikų.

Lietuvoje kas met gema apie 65,000 kūdikų. Bet kadangi Lietuvoje mažai kreipiama dėmesio į žmonių, ypač kūdikų sveikatingumą, tai kas met ten miršta apie 11,000 vaikų nesulaukę net vienu metų amžiaus. Kūdikų mirimo nušimtis labai didelis neturtinųjų šeimų tarpe, kuriems medicinos pagelba yra sunkiai prieinama, o gyvena nešvariuose butuose, blogai maitinasi ir p.

Ar galima iš savo darbo susikrauti milijonus?

Dažnai pasakoma, kad vienas kitas milijonierius milijonus susikrovė iš savo darbo. Bet, jei kas dar nėra visiškai įsitikinęs liaudies priežodžiu, kad "nuo darbo nebūsi bagotas, o et kuprotas", — paimkime prašėiausia pavyzdį. Imkime darbininką, kuris per mėnesį uždirba 150 litų ir pažūrėkim, kiek metų jam reikėtų dirbti, jei jis norėtų užsidirbti, sakysim, porą šimtų milijonų litų. Leiskim, kad jis atsisakytų ne tik nuo prabangos dalykų, bet ir nuo maisto ir visus uždirbtus pinigus taupyti.

Kiek metų jam tektų taip taupyti? Padalykime 2 milijonų sumą iš jo metinio uždarbio 1800 litų, ir gausime, kad jam tektų taupyti 111 tūk-

stančių 111 metų. Štai koki galimūmai darbininkui sukrauti milijonus. Jei mūsų protėvis Adomas būtų patekęs įstoj rojaus į koki nors "Maistą" paprastu darbininku ir dirbtų iki šiai dienai, tai, jeigu tikėtume mūsų kalendorium, kad nuo jo sutvėrimo praėjo 5 tūkst. 698 metai, jam dar tektų padirbėti 105 tūkst. 418 metų, kol jis užsidirbtų tu šimtu mil. litų.

Milijonierų milijonai išauga ne iš darbo, o iš to, kad jiems tenka daugelio tūkstančių darbininkų uždarbio didelė dalis. Juo labiau auga jų milijonai, tuo vis daugiau darbininkų patenka į jų kilpas ir vis dar sparčiau augina naujus milijonus. (Iš "Kultūros").

Mokslo Kampelis

Gyvasis mikrokosmas

(Taša iš 21 num.)

Brazilijoje rožė "gydoma" čerauninkų ne užkeikimais, kaip Lietuvoje, bet žengnojimais — apžadais (benzer). Kai svarbiausia, kad čerauninkams sekasi, nes mat ta liga per 1-2 savaiti pati prašina.

Dažnai galima išgirsti ir spaudoj užtikti žodžius: "serumas" (soro) ir "vakcina", kuriuos irgi neaplenksim, nes ypač ūkininkams skaitantiems T. V.B. (Butantan) literatūra, labai praveru žinoti užsimant gyvulių ūkin.

Serum yra lotyniškas žodis, reiškias kraujo skystimą ir kaip toki galima gauti pirkti gryną normaliu, pav. "Soro normal de cavallo". Jis vartojamas leiziant po oda ir į gyslą, kraujavimams sulaukyti, prieš skandulių taantikr. rūšies ir t.t. Tai yra iškos tas švarus kraujo skystimas.

"Soro antiophydico" arba "anti-bothropico" prieš gyvatės įkandimą. Tai yra serumas kraujo (daugiausia arkliai) dirbtinai gyvatės nuodais apnuodyto ir išgyjuo, turintis savy kūno išdirbtus priešnuodžius (antitoksinus), kurie patekę gyvatės aprietan kūnui, sunaikina įleistus nuodus, bet tik tada, kol gyvatės nuodai nėra mėsosje t. y. pirmomis valandomis. Kada nuodai pasiplatina po visą kūną ir susijungia su krauju, serumas mažai begebsti.

Taipat yra ir su mikrobais. Pirta, kad ne mikrobai kūną numaria bet jų pagaminti nuodai. Yra mikrobu rūšių, kurie gamina tokius stiprius nuodus, kad vėno jų laso užtenka keliasdešimt žmonių užmušti. Kol serumų prieš tas ligas nebuvo išrasta, visi susirgę mažą teturėjo vilčių išgyti, nes, paprastais, nuodingais vaistais kūne esančių mikrobu nebuvo galima užmušti todėl, kad mikrobu dauguma yra atsparesnė medžiagai, negu žmogaus kūnas. Įėjus žmogui ar gyvuliui didelę dozę ligonis mirdavo nuo užsinuodijimo, o mikrobai likdavo gyvi, išimti sudaro tik spirochetos ir kai kurie stambieji mikrobai — an bos, kurias galima užmušti su 606 ar 914 vaistai pav. malherija, sifilis, grįstantis tipas ir kit.)

Taigi gydytojų prieita išvada pabandyti panaikyti serganč. kūne mikrobu nuodus, o tuo būdu sustiprėjęs

kūnas, pate mikrobis nugalabys. Pasiemiant ta nuomone, visame pasauly prasidėjo gyvulių kankinimas žmonių labai, nes, kad pagaminus serumą, reikia apkrėsti atatinama liga arkliai ar kitą gyvulį ir iš jo persirgus kaip prieš gyvatės nuodus. Neretai tenka gyvuliui persirgus įleisti dar didesnį mikrobu kieki, kad jis dar karta susirgtų, net taip kartojant kelius kartus kol gaunasi serumas labai turtingas priešnuodais (antitoksinais), kad kiek gaint mažiau įleidus serumo ir kuodaugiau antitoksinų į sergančio žmogaus ar gyvulio kūną, nes svetimas kraujas didesniame kieky yra irgi nuodingas. To pasekmėje TVB. (Butantan) katalogoje galima užtikti žodžius nurodančius prieš kokią ligą serumas veikia ir jo stiprumas skaičiais pav. "Soro antidiphtherico 10,000 U". Skafčius rodo, kad arkliai kankinimu dalykas nepasibaigė, nes pagaminus serumą pirm. leiziant apyvartoti išmėginamas jo stiprumas ant pelių ar žiurkių, kurios apkrečiamos difteritu ir tuoj leidžiama atatinamas kiekis serumo. Jei žiurkė nesuserga, reiškia serumas geras. Taigi tas, "10,000" yra mastas matavimui serumo stiprumo, o raidė "U" reiškia "Unidade" t. y. vienetas. Jei ant ampules užrašyta 10,000 reiškia, kad ten yra tie antitoksinų, kad galima 10,000 žiurkių šviežiai apkrėstų difteritu apsaugoti nuo susirgimo. Tas pat yra ir su serumu prieš stabo ligą t. y. soro antitetanico, kurio galima kaip ir difterito įvairaus stiprumo gauti t. y. nuo 50 iki 10,000 U. Vokietijoj gaminamas iki 40,000 E., kur raidė "E" reiškia "Einheit" t. y. tą pat. Rusijoj visi skaičiai 10 kartų mažesni, nes ten serumas bandomas ant stambesnių gyvulių (trušių ar jūros kiaulyčių).

Vakcina pagaminti daug paprasčiau, nes tam nereikia gyvulių kankinti. Ten tik tam tikrose bankose pripylę atatinamų buljonų, užveisia tam tikras mikrobu rūšis ir pagalba atatinamų prietaisų suskaito kiek milijonų mikrobu yra 1 kubiniame centimetre, tada pagalba atatinamų nuody ar karščio arba nusilpnina arba visai užmuša. Po to supilsto ampules užlydo ir jau tinka vartojimui. Taip gaminama, dauguma vakcinų, o tarp jų ir vakcina prieš gonorėją (triperi) kurią gal ne vienas iš mūsų išėvių yra iš Izidoriaus gavęs... (B. d.)

AGR. BR. LAUKŠAS.

VLADAS AUČĖ

Ka Noragas matė parodoj

Komiškas vaizdelis iš valstiečių gyvenimo.

(Pabaiga iš 22 numerio)

su tokiu arkliai! Atėjai laukan dirbti; reikia plugo — iskrito plugas, reikia akėčių — akėčios... o žiema, sako, galima geležinį pečiuką ten istatyti. Šaltėje labai geras dalykėlis. Ot, tai bent arklis!

—Nei ten taip buvo, nei ką. Ir geriau tylėk, Izidorėli, ba kaip tvosiu per matorzį, va, šituo gugu, tai tau prapuls ir tos karvės ir tie arkliai... — aiškiai pyko Ungurys, kuris ir ant japoniškos vainos ir Amerikoj buvo.

Izidorėlis Noragas lyg sukūžo nuo tų žodžių, bet užtraukęs dūmo toliau traukė savo parodos giesmę. Nupasakojo jis, kaip ten aiškūs kariški abisinai parodoj čigoniškas budas pasistatę gyveno, nors pačio jų "nago" ir nematyt buvo. Kaip vesti vaina su oru, kai jis puola ir tt. Gal kiek ir perdėtai Noragas suprato viską, ale ką padarysi, kad jau tokia jo galva.

—Arba va, — vėl krypo Noragas į gyvulių ūkį, — buvo vienas bulius, kuris visas parodos mergas pavazin jo. Tai buliukas. Jo vieno

sprando veselios pulkui užtektų.

—Na, o tas Kaunas gal ir gražus? — klausia Kaune dar nebuvęs geltonsnapis.

—Ale kur, tikrai nėra ko sakyti. Daugiausia vis ba nyčios ir bažnyčios... Iš pradžių dar vis poteriavau. Ale paskui, žiūriu, kad galo nebūs tai ir mechiau žengnojėsis. O tų masinių visokių tik ūžia ir ūžia... O tos policijos gerumėlis, kaip tik aš išeinu platesniu kelian, tai ir paima mane po pažastim ir vėl nugarūla palei namus į lauresnį. O aš eit bijau, ba kelias toks lygus, slidus atrodo.

—Ajai, dar pamiršau apie mūsų pramonę papasakoti, — atsiminė Noragas, — va ten rodė tok, fabrika, ką iš sūrių noragus kala. o iš dra'o visokias dešras išspaudžia. Tai činde nija! Ir mūsų Izidorėlis Noragas augina dabar tokį didelį arbuzą, barą savo žaląja, kad nedidelį tešmenį turi, ir mažai duoda pieno, kad jo baibokai visą suryja, o jam su Cičlijai ir nelieka. Svajoja apie nuosavą aeroplanaitį ir kalakuta, kuris deda šaltus pieniskus saldainius.

Kam klausti

Kur siūdintis rūbus, kad jie būtų dailūs ir puoštų žmogų? Tas visiem žinoma, kad tik

Galecko Siuvykloje

Duque de Caxias, 257 Telephone 4-1457

siūvami pagal naujausias madas rūbai iš įvairiausių medžiagos — vietinės ir užsieninės. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomuoto siūvėjo Galecko prižiūrimas. Tad visi ir siūvasi rūbus Galecko siuvykloje.

Kokia bus moteris po 2000 metu

Anglų gamtininkė Elzė Sloan duoda visuomenei vaizdą, kaip moteris gyvens po 2000 metų.

Namų ruošos rūpesčių tada moterys neturėsiančios, nes namų ruošia būianti taip suprastinta, kad užimsianti labai nedaug laiko. Visi stalo ir apsirengimo bei patalo skalbiniai, taip pat indai, būsiai iš popieriaus. Visa tačiau atrodysia taip gražiai, lyg būtų iš puikiausio porcelano pagaminta. Nereikėsia tada nieko skalbti, nei plauti. Po valgio staltiesės bus imama už keturių kampų ir su visais indais motama į sąslavų dėžę. Pletūs bus pusiau pagaminti gabenimui į na-

mus iš centralinių virtuvių. Tuos valgius reikėsia tik pritaikyti savo stoniui. Įvairūs vaisiai ir kultyvuotos daržovės maisto gamybą dar labiau palengvins ir jo kokybę dar labiau pakels.

Moterys turėsiančios nepaprastai daug laiko ir galėsiančios skirti vaikų auklėjimui ir vyrui daug daugiau dėmesio. Būsiančios daug sveikesnės už šių dienų generacija, nes visos ligos būsiančios sunaikintos 50 metų moteris atrodysianti kaip šiandien 30 metų. Kritiško amžiaus moteris būsiai galima skirti prie jaunų.

Europos karinės jėgos

Vokiečių karo ministerijos leidžia mas žurnalas "Die Vromarcht", kuris nagrinėja karinius dalykus, duoda žinių apie pasaulio tautų ginklavimą, apie moderniausias karo pabūklus, paskutiniame numeryje plačiai rašo apie Francūzijos karinę jėgą ir jos techniką.

Min'tas vokiečių žurnalas garsina Vokietiją ir visą Europą milžiniškai statomą Francūzijos karo mašineriją ir dideliu ginklavimusi. Vokiečių militaristai sako, kad Francūzija šiandieną Europoje yra stipriausia ir geriausiai ginkluota šalis. Francūzija turi gerai išlavintų 5 milijonus vyrų, kurie yra paruošti karui. Be to, Francūzijos karinės jėgos dar labiau stiprina motorizotas divizijas, ypač karo aviaciją. Vokietijai tas labai kelia daug nerimo, juo labiau, kad pusė francūzų armijos ir visos karo mašinerijas, kaip vokiečiai rašo, sukonztruota Vokietijos pasieny.

Apart gerai išvystytos aviacijos, Francūzija turi puikų ir stiprų karo laivyną, kuris yra didesnis už vokiečių ir italų laivynus draugėn pėmus.

Nežiūrint Francūzijos gerų ginklų, geografine padėtimi ji stovi taip pat daug geriau, negu Vokietija. Dėl to, Francūzija ne tik nebijo jokio pavojus būti užpultai, bet ji ir puolimui gerai pasirėngusi. Francūzija nuo užpuolikų dar yra apsisaugojusi Mažino linija, kuri supa visą Vokietiją, kuri supa visą Vokietijos pasienį; Mažino linija, tai milžiniškos Francūzijos tvirtovės bei požeminiai išplieno miestai, iš kur kišo patrankos ir kulkosvaizdžiai.

Tai taip rašo vokiečiai.

Kad Francūzija yra stipri, tai tiesa, bet kad ji stipresnė už Vokietiją, tai vargu tam galima būtų tikėti, nes tik hitleriška Vokietija viską pašvenčia karui. Goeringas yra pasakęs, kad Vokietijai visų pirmiausia reikia armotų, o paskui rūpintis duona. O kad vokiečių militaristai garsina gyventojus Francūzijos jėga, tai tik dėl to, kad užglūsinai gyventojuose nepasitenkinimo nuotaiką dėl begalinio Vokietijos ginklavimosi.

Kuomet žmonės neturi ką valgyti, o visas atiduodama ginklams, tai nepasitenkinimas žmonių didelis. O kad tokią pašalinti, reikia gyventojus pagąsdinti, kad kaimynė Francūzija daugiau atiduoda ginklams, negu Vokietija.

SOFERIS

Mašina. Vairas. Benzinas. Akyse per dieną asfaltas. Užtirbi taip duona, vadienas, Per dieną už vairo prikalts.

Paskum remontas. Alyva. Garžas. Namu pėsčias namo kiutini; Ir galvoji, kad žmogus toks mažas prieš tuos, kurie jau nebebūtini.

Už vairo pasislepia dienos, Akyse tūkatandčiai kilometrų asfalto. Kartais galvoji — ar ne būtų visviena, Jeigu kokia mašina tave sumaltų.

Per dieną skraidai tarp puoštųjų fasadų, Vakare į purviną priemiestį kiūtini. Kartais eini alkanųjų parade prieš tuos, kurie jau nebebūtini.

O. Berentas.

Paskutinis Rusijos caras

(šalinys).

Prasidėjo Didysis karas

Tuo tarpu 1914 m. vasarą vėl prasidėjo viduri tų neramumai ir streikai. Rusija jau buvo konstitucinė monarchija, gyv. vo tautos atstovybė — valstybės dūma. Tiesa, pirmą ir antrąją dūmą, kurios buvo rinktos plačiais pagrindais, caras išvaikė, nes jose buvo daugiausia socialistų ir liberalų. Pakeitęs rinkimų įstatymą. Stolypinas sudarė valdžiai psklusią trečiąją dūmą, paskui parašė ir ketvirtąją dūmą. Tačiau ir toji, visiškai caro sostui ištikimoji dūma buvo carui ir carienei krietu akyse. Visuomenės pageidavimas, kad vyriausybė būtų sudaroma iš dūmos parinktųjų žmonių, nebuvo išklausomas. Tad darbininkų streikai ir demonstracijos, kurios prasidėjo Petrapily, lengvai vėl galėjo pavirsti nauja revoliucija.

Kai 2914 m. birželio mėn. Sarajuje buvo nušautas Austrijos sosto įpėdinis Pranas-Ferdinandas ir prasidėjo austrijo austrų konfliktas su serbais, buvo aišku, kad prasideda Europos karas. Gal toji naujos revoliucijos baimė Rusijoj pagreitino karą, kaip buvo su japonų karu. Galingoji rusų kariuomenė, didžiausias pasauly anglų laivynas, geriausia francūzų artilerija — kas galės išsilaikyti prieš tokia jėga. Ir žygių į Berlyną carui galėjo atrodyti tuo "nedideliu ir sėkmingu karu", apie kurį kalbėjo Plevė. Kaip visada jis svyravo. Jau atidavęs įsakymą dėl mobilizacijos, caras Nikolajus buvo išsigandęs atšaukti įsakymą. Bet štabo viršininkas gen. Januškevičius gerai žinojo caro būdą ir kai caras paskambino bandydamas sustabdyti mobilizaciją, štabo viršininko niekur negalėjo surasti.

Rusai tikisi greitos pergalės

1914 m. karui prasidėjus, Rusija buvo vėl apimta patriotinio siautulio. Tuoj pasibaigė visai streikai. Vietoj dar prieš kelias dienas ėjusių demonstracijų su raudonomis vėliavomis, Petrapilio gatvėse prasidėjo patriotinės eisenos su caro portretais ir tautinėmis vėliavomis. Carui pasirodžius Zie-

mos rūmų balkone, visa žmonių pilnoji aikštė atsiklaupė prieš jį šaukdamą "Ura!". Tokios pat ištikimybės manifestacijos buvo Maskvoj kur caras su šeima nuvažiavo. Milijonai mobilizuotųjų karių skubėjo į susirinkimo vietas. Visi skaičiavo, kad viena Rusija galės išstatyti dvigubai tiek kariuomenės, kiek Vokietija ir Austro-Vengrija kartu. O kur dar Francūzija, Anglija, Serbija ir kiti santarvininkai!

"Duosiu nukirsti dešiniąją ranką, jei per 6 mėnesius nebūsiu Berlyne!" — išdidžiai tarė pirmosios rusų armijos vadas gen. Renenkampfas. Tiesa, pačią pirmąją karo dieną vokiečiai Lenkijoj užėmė Cėnstachovą ir Kaliszą, antrą dieną apšaudė Liepoją. Tai kiek nustebino, bet niekai — nevi suspės per vieną dieną visa rusų armija susitelkti prie sienos. Užtat kai pradėjo rusai žygiuoti į Rytprūsius, kai paėmė Eitkūnus, Stalupėnus, Instenburgą, paėmė Tilžę, artinosi prie Karaliaučiaus, o iš pietų Samsonovo armija veržėsi prie Alenšteino, — rusai džiūgavo laimėjimais. Caras galėjo būti patenkintas: karas, nors ne taip mažas, kaip galėjo manyti, ne taip lengvas, bet sekasi gerai.

Rusų armijos žuvinimas Rytprūsios

Tačiau nė mėnesio nepraejo, kaip ties Tenenburgu antroji armija apsupama ir gauna mirtiną smūgį. Jos du korpusai visai sunaikinami ir paimami nelaisvėn. Pats gen. Samsonovas nusišauka. Tuoj turi trauktis ir Renenkampfas, jau ne tik Berlyne, bet ir pėdos vokiečių žmės nepamatęs ir atsidūręs Lietuvos miškuose. Tiesa, rusai galėjo dvasiškai laimėti prieš Austros Galicijos fronte, kur paėmė Lvovą ir Paremiją. Bet 1915 m. pavasarį rusai turi visu frontu trauktis, atiduoti vokiečiams ilgomis ir kruvinomis kovomis gintąją Lenkiją ir lavonų kalniais užkariautąją Galiciją, pagaliau lengvai išbėga rusai iš Lietuvos ir Kuržemio. Eilė tvirtovių, jų tarpe "nepaimamoji" Kauno tvirtovė, Gardinas, Lietuvos Brasta ir k. vokiečių paimamos be didelio pasipriešinimo.

2 MILIJONAI LITŲ UŽ METRIKAS

KOKI DIDELI PELNĄ TURI LIETUVOS DVASIŠKIJA

Statistikos biuro žiniomis pernai metais Lietuvoje buvo sudaryta 18 tūkst. 843 jungtvių metrikai (1935 m. 18.254). Gimimų įregistruota 60 tūkst. 440 žmonių.

Nesant civilinės metrikacijos visus metrikus sudaro dvasininkai, o žydų — metrikacijos punktai, rabinų prižiūrimi. Už metrikų sudarymą imamas tam tikras mokestis. Kadangi dvasininkai, sudarydami metrikus, atlieka tam tikras ceremonijas, tai mokestis imamas bendrai "už pakrikštijimą", sutuokimą ir t.t. Tarifų nustatyta, tai ir mokestis už metrikų suda-

Rusai karui nebuvo pasiruošę

Kodėl? Kas kaltas dėl tos katastrofos? Daugiausia kaltas pats pagyrų puodas karo ministeris Suchomlinovas, kurs taip gyrėsi "Mes pasiruošę!". Pasirodo, kad ne tik nepasiruošę, bet vos karo pusmečiui praėjus rusų patrankos neturėjo šovinių, pritrūko šautuvų arba jie buvo netikę. Suchomlinovą patraukė atsakomybėn, pasodino į kalėjimą, pakorė keletą išdavikais apkaltintų karininkų (pulk. Miasojedovą ir k.). Tačiau rusų armijos geriausios dalys arba buvo sunaikintos arba pateko į nelaisvę.

Rasputino įtaka

Tokiu tragišku laiku, kada reikėtu ieškoti vadovybei gabiausių, sumaniausių ir energingiausių žmonių, kada kiekviena klaida atperkama dešimtimis ir šimtais tūkstančių gyvybių, Rusijos imperijos ir kariuomenės likimas atsiduria Rasputino rankose. Iki 1915 m. vidurio rusų kariuomenės vyriausiuoju vadu buvo caro dėdė didysis kunigaikštis Nikolai Nikolajevič, griežto, net žiaurus būdo žmogus. Jo štabo viršininku ir faktiškuoju vadu buvo gen. Januškevičius, kurs kovojo su Rasputinu, buvusiu tada įtakingiausiu žmogumi Rusijos vidaus gyvenime. (Bus daugiau)

rymą ir religinį patarnavimą nėra vienodas, bet ne mažas, ypač numirėlio palaikymas religijų valdomose kapinėse. Pav., Kaune žydų bendruomenė už vietą kapinėse ima pagal mirusiojo turtingumą ir jo gyvenimo religingumą ir dosnumą; imama nuo 100 litų iki 10 tūkst. lt. Ginčai dėl kainos kapinėse pasiekia net teismą.

Žydų naujagimio apipiaustymas atseina 25—100 lt., mergaitės įmetrikavimas iki 12 lt. Zydiškos sutuoktuvės taip pat ligi 100 litų.

Katalikų bažnyčioje patarnavimas kiek pigesnis: naujagimio pakrikštijimas Kaune 10—20 lt., provincijoj pakrikštijimas ir už 5 lt.

Už jungtves Kauno kunigai ima 25—50 lt., o jei nenori užsakyti šakkyklos, tai ir kurijai reik. 50 lt. sumokėti už "indultą".

Numirėlio palaikymas kiek brangesnis, nes, pav., Kaune ir katalikai turi mokėti už geresnė vietą kapinėse iki 200 lt. Be to, kūrą palydi dvasininkas su vėliavomis, lėmpomis ir bažnyčios tarnais, o dar kur mišios, egzėkvijos, specialios pamaldos už mirusįjį. Taigi, Kaune kuklus numirėlio palaikymas kaštuoja iki 300 lt.

Jei paskaiciuot, kad vidutiniškai už jungtvių metrikų sudarymą imama 20—30 lit. tai per metus būtų surenkama nuo 400 iki 500 tūkst. lt. Jei už kiekvieną pakrikštijimą viutiniškai but imama po 10 lt., tai per metus susidarytų per 600 tūkst. lit.

Už numirėlių palaikymą dvasininkai surenka taip pat per 560 tūkst. lit. Taigi, iš viso metrikacijos pajamų per metus metus mūsų įvafrūs dvasininkai turi nuo 1,7 mil. iki 2 mil. litų.

Seimas priėmė 1937 m. biudžetą

Balandžio 28 d. seimas priėmė komisijos apsvarstytą ir pasiūlytą priimti valstybės 1937 m. biudžetą. Iš viso papr. ir nepapr. ilaidų Seimo priimtame 1937 m. valstybės biudžete — 303.440.109 lt. ministerių kabfneto projekte buvo numatyta 298.895.256 lit. (1936 m. biudžete buvo 283.447.497 lt.).

SIUVYKLA ESTAN

Siūvykla Estan — tai vienintelė, kuri dirba už prienamiausias kainas ir atsako už darbą. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galima pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siūvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikausio išdirbinio ir moderniškesnių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130S iki 300S. Be to, yra specialus skyrius moteriškiems rubams ypač paltams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79-a (Prie pat Luz stoties)

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidujinių Ligų specialistas

Bendra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 66 TEL. 5-1451 S. PAULO

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniskas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydoma be operacijos. Įvairios MOTERŲ LIGOS gydomos irgi be operacijos, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai siandien pat kreipkis pas

Dr. Povilą -- Santa Casa Medico ir chirurga

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.

Rezidenca ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel.: 5-4175 — São Paulo.

PASTABA. Vyksta i namus bile valanda diena ir nakti.

Ar atlikai savo pareiga?
Ar jau užsiprenumeravai laikrasti

“LIETUVIŲ AIDA BRAZ.”?

Jei ne, tai nieko nelaukdamas, skubėk pasiūgti pinigų 12\$ ir Tamsta lankys “AIDAS” istisus metus

Aidas, Rua da Moóca 309, S. Paulo.

FOTOGRAFAS is KAUNO

GILUC

Žinomas savo menišku darbu daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kaina.

Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: RUA JOSÉ PAULINO, 118-a Bom Retiro

DANTŲ GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip anai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cida bro purceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

Laivakortės ir Šamados

Čekiai — Depozitas — Pasportai — Legalizacija

Nori Tamsta iškviešti draugą ar giminę iš Lietuvos?

Laivyninkystės Bendrovė

MUNDIAL

Paruošia dokumentus pigiai, greitai ir sąžiningai išgajimul bile kurios “šamados” per kelias dienas.

Laivakortės ir šamados iš bile kurios šalies siūloma pigiausiom kainom — už pinigus arba išsimokėjimui ilgam laikui. SKUBUMAS — GERIAUSIOS SĄLYGOS.

Nieko nedarykite nesiteiravę kainų pas mus LAIVYNINKYSTĖS BENDROVĖ “MUNDIAL”

A. Felmanas;

Praga Antoni Prado 3 sobr. (Priešais City Bank)

Tel.: 2-8929 Paulo

LABORATORIJA MEDICINIŠKAS ISTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų)

Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas

Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINE

“José Paulino”

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumarijų daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pavarba Provizorius A. RUMMEL Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

Su didele praktika Europoj ir Brazilijoje

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas LABORATORIA: nugarakaulio smegenų šlapimo ir išmatų ištirimai. Ligonius priima nuo 3 iki 9 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta

Rua Ypiranga, 193 app. 4 - Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak. Ladeira Porto Geral 12, salės 4 ir 5.

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)

Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetu

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja — Sifilis. Gydymas kalnu saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.

Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A, 1-as aukštas. Tel. 4-1705.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobrelaja Tel. 2-6393 S. PAULO

Darė vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturlizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotasis S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas

Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak

KALBA LIETUVISKAI

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose — aštrus ir kroniskas.) SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais nuo 10-12. Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.

Tel. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai

VAISTINE IR PERFUMARIJA MUNICIPAL

Farmaceutikas: A. Gorenstein

Cheminiai produktai, vaistai ir įvairūs mediciniški įrankiai. Kvėpalai užsieniniai ir vietiniai ir įvairūs preparatai.

Rua Barão de Itapetininga, 192 Telefonas: 4-7757

LIETUVIS DAILININKAS

São Paulo, gatvėje Newton Prado, 149 lietuvis LONGINAS PAZIKAS turi atidares dailės — paįšybos studiją įvairius paveikslus, portretus ir tt. ant drobės alūjinis žais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai

Kur tik žirsti, neužmirsk “Aido”

Jis parduodamas: S. Paulo.

Stotyje “Luz”, prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retiro: Vaistinė “José Paulino” — rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje — rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintra; Vila Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvė — rua 3 N.º 4; Sant’Anna: Menkajio krautuvė, — rua Voluntarios da Patria 59; Mokoje — kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.

Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorano “Vilnius” — rua de Catumby, 4 “Vilnius” s-gos centre — Praga Tiradentes 64 ir Petro Jonušio dirbtuvėje — rua Bella, 106.

Santos.

S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuo pasirūpins. Aidas turi būti visur parduvinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampeilio tenelteka, kur nebūtų Aido.

Voklečių fotografijų istaiga “BERNARDO”

Isteigta 1906 metais. Ašlės ir visus darbus fotografijų Specialybė papildomai. Ipat su dažais.

Darbai, sažinin-ga, ksta į namu reikalais. Dar, naujas.

A. Schmidt

Prano, 111 S. PAULO 5576

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Dar viena tragiška lietuvių mirtis

Gegužės 30 dieną São Caetano miestuke, visai netoli S. Paulo, įvyko žiauri žmogžudystė. Žiauriai buvo užmuštas mūsų tautietis Vincas Marčinskas, 32 metų amžiaus. Tragedijos aplinkybės tokios.

Vincas dirbo São Caetano metalurgijos fabrike. Tą dieną tarp Vincos ir kitų trijų darbininkų Emilio da Conceição, João Coimbra ir Manoel Porplirio, braziliečių, kilo kažkoks ginčas, kaip kalbama, dėl kokios tai moters. Ginčas į griežtesnę formą neperejo, tuo ir baigėsi.

Baigus darbo laiką (sekmadienio rytą) visi darbininkai skubėjo namo poilsui, kad vakarui atėjus, vėl stoti darban. Išėjo iš fabriko ir Vincas, kuris, nieko blogo nemanydamas, skubinosi namo, į Villa Bella, kur laukė jo šeimyna — žmona ir 4 maži vaikai. Apie kokius 200 metrų nuo fabriko, pasivijo Vincą minėti 3 jo darbo draugai, su kuriais darbe buvo susiginėję, ir geležiniais įrankiais visi 3 kirto Vincui galvon, kuris vietoje krito negyvas su perskelta galva ir ištaikytom smegenim. Žmonės, kurie matė šią baisią sceną, tuojau pranešė policijai ir visi trys žiaurūs žmogžudžiai tapo sūniti ir padėti kalėjimui. Jie bus atiduoti kriminaliniam teismui.

Tai taip mūsų tautietis, bedirbamas savo šeimos išlaikymui, žuvo Brazilijos žemėje nuo žmogžudžių rankos. Piktadariai, žmona, bus nubausiti. Bet kas bus su Vincos šeimyna — žmona ir keturiais mažais vaikais? Kas jiems pelnys dabar duoną?

K r s p.

Nepatenkinti mokytoju

V. Anastacio tėvai labai yra nepatenkinti savo mokyklos mokytoju Edvardu Pažera. Tėvai nusiuntė delegaciją net konsulatui, kur išdėstė argumentuotą savo nepasitenkinimą mokytoju Pažera. Prie Pažeros mokykla skursta, vaikai bėga iš mokyklos, pats mokytojas mažai dėmesio kreipia į mūsų vaikų auklėjimą.

Kuomet Pažera dirbo Bom Retiro mokykloje, tai ja visai buvo nuvargęs nuo koto ir Nalivaikaika perimamas mokykla, joje rado tik keletą vaikų. Pažera didelis "ping-pongo" mėgėjas, tai pamokų metu jis "ping-pongo" lošdavo. Dėl tos priežasties tėvai ir atinais jo vaikus iš mokyklos. Dėl administracinės Bom Retiro mokyklos netvarkos labai aiškiai rodo Tėvų K-so revizijos protokolas, kuris buvo paskelbtas "Aide".

Vargas mums su tokiais mokytojais.

T ė v a s.

Žodis korespondentams

"Aido" redakcija prašo savo korespondentų tiek iš S. Paulo, tiek iš provincijos teikti žinias Aidui teisingas, ne asmeniškias, bet daugiau visuomeniško pobūdžio. Nereikia žiūrėti į laikraštį, kaip priemonę savo tulžiai bei neapykantai išlieti. Pasitaiko tokių, kurie turėdami ant ko nors pyktį, ar kitą kokį nesupratimą, stengiasi sukurti "korespondenciją" ir ją paskelbti laikraštyje, kaip tikrą faktą. Redakcija negali visko patikrinti, dėlto pasitaiko, kad ir tokių korespondencijų pakliūna laikraštui, kurios ne naudo, o žalą neša visuomenės gyvenime. Laikraštis privalo būti teisinga visuomenės tribūna ir jos turi plaukti ne neapykantos tulžis, bet geresniam gyvenimui nurodymai, pavyzdžiai.

Aido redakcija praneša savo korespondentams, kad vengtų visokių asmeniškumų bei "sąskaitų suvedimo" per laikraštį. Duokime žinių iš kolonijos gyvenimo tikrą, visuomeniško pobūdžio ir naudingą visai kolonijai,

kad iš jų galėtų mokintis ne tik mūsų draugai, bet ir priešai. Būkime kultūringi, visuomeniškai ir teisingi.

A i d a s.

Žada leisti kalendorių

Teko patirti, kad jau ruošiamas yra 1938 m. Kalendorius, kuris žada būti didelės knygos formato, daug puslapių su daugybe naudingų straipsnių bei informacijų.

K r s p.

Mano patobulinti spaustuve

Ši mėnesį sukanka lygiai 10 metų, kaip įsteigė pirmoji lietuviška spaustuve S. Paulo mieste. Spaustuovės steigėjas ir jos savininkas yra Kostas Uekus. Lietuviškoji spaustuovė apart rusiško, portugališko ir kitokiomis kalbomis spaudos darbo, spausdinami yra du lietuviški laikraščiai ir mėnesinis žurnalas. Dėlėjant darbu, spaustuovė nuolat tobulinama. Šiandien K. Uekus spaustuovėje yra 3 spausdinamos mašinos, kurios kasdien išleidžia tūkstančius įvairiausių spausdinių, o kiekvieną seštadienį lietuviškus laikraščius. Labai gražiai atrodo, kuomet prieš išeinant laikraščiams, susirenka prie spaustuovės durų didžiausi lietuvių būriai, kad nusipirktų laikraštį ir sužinotų pasaulio įvykių eigą. Jei bent pusvalandžiui laikraštis pavėluoja išėiti iš mašinos, tai lietuvių būriai net gatvę užtvindo ir, nekantraudami, bėra spaustuovės darbininkus, kam jie "miega".

Teke patirti, kad Uekus mano dar geriau patobulinti savo spaustuovę ir, greitai laiku, žada išgyti raudėms rinkti mašiną "linotipa".

Jei tą savo sumanymą įvykdys, tai ir lietuviški laikraščiai patobulės, bus galima juos ne tik padidinti, bet ir padažninti. O prie dabartinių sąlygų to padaryti negalima, nes nėra pakankamai lietuvių rašytojų rinkėjų, kad suspėti padaryti didesnius laikraščius.

Lietuviška spaustuovė yra viena didžiausia visų lietuvių įmonių S. Paulyje, kurį aptarnauja lietuvius ir kitataučius, bet, taip pat ir darbą suteikia keliems darbininkams.

Reikia džiaugtis, kad lietuviai progresuoja, tačiau yra ir tokių, kurie dėl to progreso savo nervus labai gaudina ir bevėlytų matyti savo tautiečių žlunganti, o ne kylanti. Apgailestinti tie žmonės, kad jie tokia liga serga. Tokiai ligai gydyti, rodo, ir gydytojo nėra; juos pagydo tik karstas.

M. Lietuvis.

Kviečia ant žemės ūkio

Mūsų skaitytojai iš provincijos miestelio Arthur Nogueira, rašo:

"Siunčiu už antrą pusmetį 'Aidui' pinigų ir prašau man be sustojimo siuntinėti ir toliau, nes kaip susipažinau su 'Aidu' prieš porą metų, tai nenoriu su juo ir skirtis. Nes 'Aidas', ypač provincijoje, tai vienintelė paguoda.

Mes gyvename provincijoje ant ūkės ir, žinodamas, kad 'Aidą' skaito didesnė mūsų atelvių dalis, tai ir į juos noriu tarti keletą žodžių.

Kviečiu jusiems tautiečiai lietuviai, mesti miestus ir eiti ant žemės ūkio gyvenati. Ūkininkavimas Brazilijoje daug didesnę naudą duoda, negu darbas, kad ir geriausias, mieste. Pirmiau ir aš bijodavau žemės ūkio darbo ir labai "mylėjau" miestą, bet nutariau pamėginti ir jau dabar bus virė metų, kaip dirbu ūkyje ir nė kiek nesigailiu palikęs "mylimą" miestą. Nors aš nuosavo žemės ūkio dar neišgijau, nes esu dar jaunas ūkininkas, tai dirbu iš pusės, bet vis dėlto nepalyginamai daug geriau gyvenu. Turiu visokių gyvulių ir paukščių sau ir parduoti; vata, ryžiai ir pupelės auga gerai. Sita produktų kaina gera, tai pardavus,

bus ir pinigų "juodai dienai". Valgyti galiu ką tik noriu ir niekas man tai nekaštuoja. Krizis man ir mano šeimai nėra baisus, nes maisto ant ūkės tai visuomet bus, o kaip šiais metais tai ir pinigų liks.

Lietuviai, kam skursti miestuose, kam tykoti fabrikuose darbo, ko gavus jį, drebėti, kad neištumtų už vartų? Kam mokėti mieste brangias nuomas, kam naikinti savo sveikatą vien tik už pusalkį pragyvenimą? Eikime ūkininkauti ir gerinkime savo ekonominę būklę, užtikrinkime savo vaikų ateitį. Mūsų geresnio gyvenimo visos viltys turi būti nukreiptos tik į žemės ūkį.

K. Paulauskas ir Paulauskienė.

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras ruoš Išėivių Dienos minėjimą

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Komisija baigia paruošti priimtus įstatus ir greitai laiku bus susaukti Centro Tarybos atstovai juos pasirašyti, kad būtų galima įteikti registracijos įstaigoms Centrą užregistruoti.

Centro Komisija, kuriai pavesta organizacijų atstovų visi darbai, kol bus išrinkta valdyba, nutarė ruošti bendrą Išėivių Dienos minėjimą, kuris įvyks apie vidurį liepos mėnesio. Nors daug laiko yra iki Išėivių Dienos, bet kad tinkamai tą dieną atšvęsti ir pamėgti, Komisija nutarė pradėti ruošti tai Dienai programą.

Kadangi į Centro Komisiją įeina po vieną atstovą, tai joks komitetas tai dienai ruošti nebus sudaromas, viską veiks Centras per savo Komisiją.

Išėivių Dienos minėjimas, bus pirmas Centro žingsnis bendrame lietuvių kolonijos organizacijų sutarime.

K-ja.

Mirė senas Aido skaitytojas

Po sunkių keturių operacijų, birželio mėn. 2 d., persiskyrė su šiuo pasauliu senas Aido skaitytojas P.

Skubi žinia! Reta proga!

Rytoj didžiulis menų

Popietis

Mokos "Vilties" skyrius š/m. birželio mėn. 6 d. pradeda rudeninį skrajojantį spektaklių sezoną.

Repertuare: lietuvių tradicinės, absoliutės, programinės-koncertinės, kamerinės ir bažnytinės muzikos kūriniai.

Pirma audicija š. m. birželio mėn. 6 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Mokos mokyklos salėje.

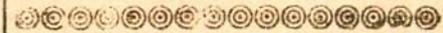
PROGRAMA:

I Įsigyte piano atidarymo ceremonias.

II a) Choras 10 veikalų, b) muz. stud. J. Stankūno pirmas fortepiono recitalis, c) dainininkų-mokinių ir šiaip muzikos mėgėjų debiutas ir d) ehoristų bei dainininkų laisvas pusvalandis.

Įėjimas visiems laisvas, be biļetų. Renkamos aukos. Lietuvi-(ė)! Nepraileisk šios puikios progos savo sielą muzika ir daina nepavaišinęs.

VALDYBA.

VERTIMAI, KADERNETOS, SAMADOS, KONTRAKTAI.

Darome visokių dokumentų vertimus, kaip pasų, metrių, liūdijimų atestatų ir k., rašome prašymus, įgaliojimus, kontraktus ir kitokius raštus, paruošiame dokumentus gavimui "Caderneta profesional" ir "Caderneta de Identidade", dirbame samadas ir naturalizacijos popieras ir suteikiame visokius patarimus. Klausiant patarimo laišku, reikia pridėti atsakymui pašto markę už 700 reisų. Asmeniškai ar paštu kreipkitės

Rua da Moóca, 309.

S. Paulo.

Lašinskas, dar visai jaunas mūsų tautietis, 41 metų amž.

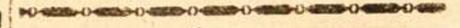
Velionis nors buvo tikintis katalikas, buvo Katalikų Benoruomenės nariu, atstovaudavo Bendruomenę Organizacijų Centre, tačiau nebuvo faunatikos, labai mėgo skaityti pažangią spaudą, gerbdavo kitų nuomones, dėl to buvo ir jis gerbiamas.

Lai būna jam lengva šios šalies žemelė.

Katalikas.

DVIRATIS

Labai pigiai, geram stovyje parduodamas dviratis "Blanc" firmos ir su licencija šioms metams. Kreiptis Avenida do Estado, 12 (antiga — rua Tibiriçá. Canindé.

PAIESKOJIMAI

Antanas MESKAUSKAS, Albinas PILPAVIČIUS, Kazys SADZEVIČIUS, Ignas LAURINAVIČIUS ir Jonas VISOCKAS yra prašomi darbo valandomis atsifankyti į Lietuvos Konsulatą, São Paulo, rua Aureliano Coutinho, 88.

Girdėtis, kad atvyksta mano pusbrolis Kostas Adamonis pasiimti mane. Aš gyvenu pas Antaną Cipą Rua José paulino, 180.

Antanas Adamonis.

Gasparas Urbonas paieško brolių Aleksandrą Urboną, su kuriuo gyveno Boa Vista fazendoj L. N-te 1929 m. Kas apie jį žino bei paties brolio prašau atsiliepti adresu: Refinadora Paulista, Tamoia. L. P.

PARSIDUODA SKLYPAS

Ant Alto da Moóca, netoli prie rua da Moóca, pasiduoda kampinis, prie alkštės, žemės sklypas labai geromis sąlygomis. Kreiptis: Rua da Moóca, 309 kiekviena dieną be sekmadienių ir rua Canindé, 110.

SIUVYKLON DARBININKAI

Siūvyklon, ant Rua João Theodoro, 72 reikalingi keli darbininkai siūvejai ir vienas mokinyš. Kreiptis ten pat.

SIUVYKLA A. BAGDONO Persikélé į RUA DA MOO'CA, 543.

A. Bagdonas yra labai gerai pažįtamas lietuviams siūvejas, yra diplomuotas Rygos Instituto ir Klaipėdos Amatų Rūmų. Siūva įvairius vyriškus rūbus. Darbą atlieka sąžiningai. Lietuviams daro nuolaidą. Medžiagų pasirinkimas taip pat įvairus.

"AIDAS" GALIMA GAUTI

Lapoje: Laikraščių pardavimo kioskoje, prie pat stoties.

V. Zelinoj Jurgelavičiaus krautuvėj prie pat bažnyčios ir Vigelio krautuvėj.

S. Caetano prie geležinkelio stoties kioskoje.

Canindės rajone: Rua Canindé, 92 — Kryžiaus krautuvėje.

São Bernarde lietuviai gali gauti "Aidą" prie geležinkelio stoties, kioskoje.